

Gullbrannareservatet

Dynområdet i norra delen av Laholmsbukten var ett område som naturskyddsföreningen gärna ville skydda mot exploatering. Som en följd av föreningens arbete donerade Carl och Ellen Larsson på Lilla Böslid 1968 sin andel (50%) i Gullbranna strandallmänning till Naturskyddsföreningen. Genom bidrag från sponsorer kunde föreningen köpa in återstående del av allmänningen för 64.000 kronor.

På området som sträcker sig från Genevadsån i söder till Laxvik i norr fanns vid förvärvet tio enkla sommarstugor. Målsättningen var att alla stugorna skulle bort. I de flesta fall löstes stugorna in och brändes på platsen. En så här i efterhand dråplig situation uppstod då arbetslaget som skulle bränna en stuga genom ett missförstånd brände grannstugan istället. Tala om att slå två flugor i en smäll. Just då var det inte lika roligt. Efter drygt 15 år var alla borta och naturen kunde återta dynområdet, vilket gick mycket fort. Till fastigheten hör också ett skogsområde mellan motorvägen och bebyggelsen *I den magra sanden finns en speciell flora, t.ex. marviol och saltnarv, som också tål den höga salthalten.* samt ett område med skogklädda inlandsdyner öster om Gullbranna.

Området blev naturreservat 1972.

Ett viktigt mål med reservatet är att naturens krafter, vind och vågor, skall få arbeta fritt. Detta gäller främst för Genevadåns utlopp i havet som var fastighetsgräns i söder vid laga skiftet 1850. Utloppet har sedan flyttat norrut. Orsaken till detta är den norrgående kustströmmen i Laholmsbukten som lagrar sand på södra sidan av mynningen. 2004 hade mynningen flyttats norrut till ett klipparti söder om Laxvik där berget stoppar fortsatt erosion. Under stormen Gudrun i januari 2005 bröt havet igenom sanden och den gamla åfåran sandade igen. Genevadåns unika vandring norrut börjar alltså om igen. De biologiska värdena är mycket höga med ett flertal rödlistade arter knutna till öppna sandmiljöer. Insektslivet är rikt med bland annat Sydsveriges enda kända livskraftiga förekomst av strandsandjägare. Exempel på andra sällsynta arter som

är beroende av öppna sandområden är havsstrandlöpare, hedpärlormorfjäril och praktnejlika. Under senare decennier har en alltmer högvuxen gräs- och buskvegetation brett ut sig över de öppna dynerna och sandiga stränderna utmed Genevadsån, vilket har inneburit att ytorna med blottad sand minskat. Restaureringar är angelägna för att bevara och återfå en gynnsam miljö för de rödlistade arterna i området. I den nya skötselplanen som är under utarbetande prioriteras dessa restaureringsarbeten.

Gullbranna utgör, tillsammans med flygsandsområdena i Tönnersa och Hökafältet i söder ett av de främsta exemplen i landet på en dynamisk och levande sandkust där havets vågor och vinden ständigt omskapar och nybildar sanddynen. Det är därför av stort värde att sandens dynamik och Genevadsåns rörlighet får möjlighet att fortgå även i framtiden.

Gullbrannareservatet är mycket lättillgängligt

Åk från Halmstad gamla E6an söderut (väg 117) till Lilla Flädje, ta till höger vid skylt Gullbranna. Därefter avtagsväg åt vänster vid skylt Gullbrannagården. Ta sedan åt höger på reservatsvägen över motorvägen och du är framme på reservatets parkeringsplats. Därifrån går promenadstigar åt norr och söder. Under sommarhalvåret finns en gångbro över Genevadsån så man kommer ner till stranden.

Foto & Text: Åke Andersson